Lieta Nr.C39035513/C-0302-14/2

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Valmierā, 2014.gada 20.februārī.

Valmieras rajona tiesa

tiesnese M.Ilgaža

ar tiesas sēdes sekretāri M.Mūrnieci,

piedaloties prasītājam /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Aprakstošā daļa

Prasītājs/pers. A/ cēlis tiesā maza apmēra prasību, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ uzturlīdzekļus Ls 60 mēnesī savam uzturam līdz brīdim, kamēr viņš pats spēs sevi apgādāt.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs ir sasniedzis 18 gadu vecumu un mācās /nosaukums A/ģimnāzijas 12.klasē. Prasītājam nav nekādu ienākumu, iespēju robežās viņu uztur māte. Prasītājs ir atbildētāja dēls un atbildētājs labprātīgi nepilda savu likumisko pienākumu pret prasītāju.

Atbildētājs iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā nav norādījis savu attieksmi pret celto prasību. Atbildētājs paskaidrojumā kā iebildumus pret prasību un to pamatojumu norādījis-„pensija ienākumu avots" un pievienojis Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas izziņu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Jelgavas reģionālās nodaļas izziņu, uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas izziņu, Dobeles novada sociālā dienesta izziņu.

Maza apmēra prasības iztiesāšana noteikta tiesas sēdē pēc tiesas ieskatiem.

Tiesas sēdē prasītājs prasību uzturēja pilnā apmērā un lūdza piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus Ls 60 apmērā. Prasītājs paskaidroja, ka dzīvo kopā ar māti, mācās vidusskolas 12.klasē, pēc vidusskolas beigšanas vēlas studēt. Viņam nav nekādu ienākumu. Māte no savas algas viņa uzturam mēnesī spējot atlicināt Ls 40- 50.

Prasītājs lūdza piedzīt uzturlīdzekļus ar dienu, kad prasības pieteikums iesniegts tiesā un tiesas spriedumu izpildīt nekavējoties.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nebija ieradies. Tā kā par tiesas sēdes vietu un laiku viņam paziņots savlaicīgi likumā noteiktā kārtībā, tiesa uzskata, ka nav pamata lietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa.

Tiesa, uzklausījusi prasītāja paskaidrojumus, iepazinusies ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, atzīst, ka

prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs ierakstīts kā tēvs /pers. A/ dzimšanas apliecībā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Tādejādi iepriekš minētais pienākums nav saistāms ar bērna pilngadības iestāšanos. Vecāku pienākums apgādāt bērnu ir beznosacījuma un absolūts. Uztura prasības un saņemšanas apmērs ir vienīgi saistīts ar vecāku spēju uzturēt bērnu, viņu mantas stāvokli. Bērna pilngadības gadījumā, nepieciešams konstatēt, ka bērns mācās un nespēj sevi apgādāt.

Ar /nosaukums A/ ģimnāzijas izziņu lietā ir pierādīts, ka prasītājs mācās iepriekš minētās mācību iestādes I2. klasē. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājs nespēj sevi apgādāt un tas nav saistīts ar izvairīšanos to darīt. Mācības savienot ar darbu pie pašreizējiem apstākļiem prasītājam nav iespējams, jo tad prasītājam būtu liegta iespēja iegūt pilnvērtīgu izglītību.

Saskaņā ar likumu ,,Par valsts pensijām", par darba nespējīgiem ir uzskatāmi bērni, kuri mācās vidējās vai augstākās mācību iestādēs dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem.

Tiesa uzskata, ka iepriekš minētā likuma norma ir attiecināma arī uz šo lietu, jo prasītājs turpina mācības vidējā mācību iestādē. Tādejādi viņa vecākiem ir saistoši Civillikuma 179.panta nosacījumi.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam pret likumā noteikto pienākumu nodrošināt savam bērnam atbilstošus uzturlīdzekļus jāizturas ar pienācīgu rūpību un jāņem vērā tas, ka dēlam ir nepieciešams iegūt izglītību, lai nodrošinātu pilnvērtīgus dzīves apstākļus nākotnē.

Nosakot no atbildētāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no Civillikuma 179.panta, kurā noteikts, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmēram jābūt samērojamam ar atbildētāja spējām un mantas stāvokli.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs ir atzīts par otrās grupas invalīdu. Darbspēju zaudējuma apmērs nav noteikts, kas dod pamatu uzskatīt, ka nav izslēgta iespēja atbildētājam gūt papildus ienākumus pie pensijas. Viņa ģimenei ir piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss. Minētais statuss dod iespēju saņemt materiālo un finansiālo palīdzību no valsts un pašvaldības un tādejādi tas uzlabo ģimenes vai personas materiālo stāvokli. Atbildētājs iesniedzis tiesā izziņu par to, ka tiek veikti uzturlīdzekļu parāda ieturējumi no viņa valsts invaliditātes pensijas. Pēc tiesas ieskata parāds valstij nevar būt svarīgāks par nepieciešamību nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus, lai bērns varētu iegūt pilnvērtīgu izglītību un kvalificēti uzsākt pastāvīgu darbu.

Tiesa uzskata, ka iepriekš minētie apstākļi nevar būt par pamatu atbildētāja atbrīvošanai no likumā noteiktā pienākuma uzturēt bērnu līdz brīdim, kad viņš pats spēs sevi apgādāt.

Prasītājs dzīvo kopā ar māti, kuras ienākumi ir invaliditātes pensija, arī viņa ģimenei ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes statuss.

Vispārzināms ir fakts, ka, pieaugot bērnam, palielinās viņa vajadzības. Šajā gadījumā pilngadīgam bērnam ir nepieciešams iegūt izglītību, lai spētu sevi apgādāt, atbilstoši savam vecumam nodrošināt pamatvajadzības.

Izvērtējot prasītāja uzturam nepieciešamo naudas summu, tiesa secina, ka tās apmērs, pamatojoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, ir atbilstošs un nav pārspīlēts. Tas, ka cilvēkam ir nepieciešams ēdiens, apģērbs, mājoklis un citas elementāras lietas, ir vispārzināms fakts katram *(skat.Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-1391/2012)*.

Tādejādi tiesa uzskata, ka Ls 60 mēnesī ir summa, kas šobrīd atbildētājam būtu jānodrošina savam pilngadīgajam bērnam, kurš nespēj pats sevi apgādāt un kuram nav savu ienākumu vai mantas, kas var ietekmēt viņa mantisko stāvokli.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami uzturlīdzekļi Ls 60 mēnesī, ik mēnesi. Uzturlīdzekļi prasītāja uzturam no atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr prasītājs pats spēs sevi apgādāt. Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama ar sprieduma pasludināšanas dienu – 2014.gada 20.februāri, jo līdz minētajam datumam bija spēkā izpildu raksts, kas izdots sprieduma nekavējošai izpildei, pamatojoties uz Valmieras rajona tiesas 2013.gada 25.februāra spriedumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.pantu, lietā nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, jo prasītāja interesēs ir saņemt no atbildētāja nepieciešamos uzturlīdzekļus.

Ņemot vērā *euro* ieviešanu kā Latvijas Republikas nacionālo valūtu no 2014.gada 1.janvāra un saskaņā ar *euro* ieviešanas kārtības likuma 3., 6., un 7.pantu, naudas summas latos konvertējamas un nosakāmas *euro*.

Prasītājs, ceļot prasību, bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva Ls 108,00, jeb EUR 153,67 un, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 4,41, jeb EUR 6,28. Vadoties no Civilprocesa likuma 204. ^{1}panta, spriedumam daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas sprieduma izpildes termiņš 10 dienas no tā stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42., 195., 204.^{1}, 205., 250.^{26}, 250.^{27} pantu,

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus EUR 85,37 (astoņdesmit pieci *euro* 37 centi) mēnesī, ik mēnesi, uzturlīdzekļu piedziņu sākot no 2014.gada 24. februāra līdz laikam, kad /pers. A/ pats spēs sevi apgādāt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus EUR 159,95 (viens simts piecdesmit deviņi *euro* 95

centi), kas sastāv no valsts nodevas EUR 153,67 un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem EUR 6,28.

Spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoties.

Spriedumam daļā par tiesas izdevumu piedziņu noteikt termiņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2014.gada 24.februāris, kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Tiesnese M.Ilgaža